

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและอัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ดังนั้นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจากคนเป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ความต้องการจึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งด้าน คุณธรรม และ ความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รอบคอบ และระมัดระวังด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและ คุณธรรม ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลักความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ชื่อสัตย์สุจริต อุดมทุน ขยันหมั่นเพียร อันจะเป็น ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญต่อ การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ มีเสถียรภาพและเป็นธรรม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน และนอกจากนี้การพัฒนาด้านการศึกษาขยายตัวเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็น 8.5 ปี ในปีการศึกษา 2548 แต่ยังไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ และต่ำกว่าประเทศในแถบเอเชียที่มีจำนวนการศึกษาเฉลี่ย 10 – 12 ปี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552, ย่อหน้า 1)

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ทางสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552, ย่อหน้า 1) ได้เปิดเผยถึงโครงการ 2552 ปีแห่งคุณภาพการอุดมศึกษาไทยว่าเนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศ ร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากกว่า 200 แห่ง ทั่วประเทศ โดยใน ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดจำนวนกว่า 160 แห่ง ซึ่งมี ปรัชญา ปณิธาน และความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย รวมทั้งมีคุณภาพและมาตรฐานที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อกระตุ้นให้เกิดการระดมสรรพกำลังช่วยส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการอุดมศึกษาให้ยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงมีนโยบายให้ปี 2552 เป็นปีแห่ง

การพัฒนาคุณภาพการอุดมศึกษาไทย เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอุดมศึกษาของประเทศ ภายใต้วัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ 1) ส่งเสริมและสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาไทย โดยการผนึกกำลัง ระดมทรัพยากร และบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดปี 2552 และ 2) กระตุ้นและส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เป็นที่ยอมรับจากทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินกิจกรรมจะอยู่ภายใต้กรอบมาตรฐานการอุดมศึกษา 3 ด้าน คือ 1) กิจกรรมด้านการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต 2) กิจกรรมด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการอุดมศึกษา และ 3) กิจกรรมด้านการพัฒนาคุณภาพการสร้างและพัฒนาสังคมความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้

จากสถิติที่ผ่านมาจำนวน 3 ปีการศึกษา จากข้อมูลสถิติการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, ย่อหน้า 1) แสดงให้เห็นดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในระดับอุดมศึกษา และร้อยละ เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในวัยเรียน

ปีการศึกษา	จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1	จำนวนประชากรในวัยเรียน ชั้นอุดมศึกษาปีที่ 1	ร้อยละ
2549	765,636	897,675	85.29
2550	720,729	916,696	78.62
2551 (4 ก.ย. 52)	712,855	955,273	74.62

จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่าจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในแต่ละปีเมื่อเทียบกับประชากรในวัยเรียน มีแนวโน้มลดลง และจากอัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศในช่วง ปีการศึกษา 2549 – 2551 ที่ผ่านมา มีจำนวนลดน้อยลง แสดงให้เห็นว่าประชากรในวัยเรียนชั้นอุดมศึกษาปีที่ 1 ให้ความสนใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาน้อยลงเรื่อยๆ และจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ออกประกาศโครงการออกมา ทำให้มหาวิทยาลัยทั่วประเทศดำเนินการพัฒนาคุณภาพมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งของตนให้มีคุณภาพมากขึ้น เมื่อมหาวิทยาลัยมีการพัฒนามากขึ้นและโดดเด่นกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ก็จะมีนักเรียนที่จะจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้ความสนใจมากขึ้น และจากจำนวนนักศึกษาแรกเข้าชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี(มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2553) ได้สรุปจำนวนนักศึกษาแรกเข้าที่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1

ตั้งแต่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2550 – 2553 ไว้ รวมทั้งหมด 6 คณะ ได้แก่ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,768 คน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1,932 คน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2,335 คน และปีการศึกษา 2553 จำนวน 2,856 คน แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้ความสนใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีมากขึ้น และทางมหาวิทยาลัยควรหาแนวทางเพื่อรักษาอัตราการเข้าศึกษาต่อให้อยู่ในระดับที่สูงต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนายุทธศาสตร์ในการขยายกลุ่มเป้าหมายในการรับนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีในปีการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553 เมื่อจำแนกตามเพศ สถานภาพของบิดามารดา ผู้ปกครองที่นักศึกษาอยู่ในความดูแลในปัจจุบัน สถานที่พักในปัจจุบัน ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา ภูมิฐานะของนักศึกษา แผนการเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความต้องการศึกษาต่อขณะที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ความสำคัญของการวิจัย

เป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางยุทธศาสตร์ในการขยายกลุ่มเป้าหมายในการรับนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัย ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จำนวน 2,856 คน จำแนกเป็น คณะครุศาสตร์จำนวน

279 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 370 คน คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 699 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 801 คน คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 389 คน คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 318 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) จึงใช้สูตร ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 445) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 351 คน จากนั้นจึงใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมในทุกกลุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย

2.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.2 สถานภาพของบิดา มารดา

- 1) บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
- 2) บิดามารดาแยกกันอยู่
- 3) บิดามารดาหย่าร้างกัน
- 4) บิดา และ/หรือ มารดาเสียชีวิต

2.1.3 ผู้ปกครองที่นักศึกษาอยู่ในความดูแลในปัจจุบัน

- 1) บิดา มารดา
- 2) ญาติพี่น้อง
- 3) อื่นๆ (ระบุ)

2.1.4 สถานที่พักในปัจจุบัน

- 1) บ้าน
- 2) หอพัก
- 3) อื่นๆ (ระบุ) .....

2.1.5 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา

- 1) น้อยกว่า 2,000 บาท
- 2) 2,000 - 3,000 บาท
- 3) มากกว่า 3,000 บาท

2.1.6 ภูมิสำเนาของนักศึกษา

- 1) ลพบุรี
- 2) สิงห์บุรี
- 3) สระบุรี
- 4) อื่นๆ (ระบุ) .....

2.1.7 แผนการเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 1) วิทยาศาสตร์ - คณิต
- 2) ศิลป์ - ภาษา
- 3) สายวิชาชีพ
- 4) อื่นๆ (ระบุ) .....

2.1.8 ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 1) น้อยกว่า 2.00
- 2) 2.00 - 3.00
- 3) มากกว่า 3.00

2.1.9 ความต้องการศึกษาต่อขณะที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 1) มหาวิทยาลัยปิดของรัฐ
- 2) มหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ
- 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 4) มหาวิทยาลัยเอกชน
- 5) อื่นๆ (ระบุ) .....

2.1.10 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เทพสตรี

- 1) วิทยุ
- 2) ผู้ปกครอง
- 3) การแนะนำของทางโรงเรียน
- 4) หนังสือพิมพ์
- 5) การประชาสัมพันธ์ของทางมหาวิทยาลัย
- 6) อื่นๆ (ระบุ) .....

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาภาค
ปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553

2.2.1 ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

2.2.2 การจัดการเรียนการสอน

2.2.3 สาขาวิชา

2.2.4 ค่าธรรมเนียมการศึกษา

2.2.5 ความต้องการของผู้ปกครอง

2.2.6 บรรยากาศและสภาพแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจเป็นทั้งในทางที่ดี และทางที่ไม่ดี

ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบ หรือส่วนประกอบต่างๆ ที่เป็นสาเหตุให้เกิดผลกระทบต่างๆตามมาในภายหลัง

การศึกษาต่อ หมายถึง การเข้าศึกษาในระดับที่สูงขึ้นกว่าการศึกษาในปัจจุบันของผู้เรียน

การศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง การศึกษาในระดับอุดมศึกษา หลังจากจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ในปีการศึกษา 2553

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อ หมายถึง องค์ประกอบต่างๆของทางมหาวิทยาลัยที่เป็นเหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักศึกษาภาคปกติชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่

1. ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย หมายถึง การประเมินคุณค่าขององค์กรจากบุคคลที่ตอบสนองต่อการแสดงออก พฤติกรรม หรือภาพลักษณ์โดยรวมขององค์กรทั้งในอดีต และปัจจุบัน ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ในกรณีของมหาวิทยาลัยบุคคลเหล่านี้จึงหมายถึง นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง หรือบุคคลในวงการการศึกษา

2. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ระบบการเรียนการสอน ของสถานศึกษาที่ทางสถาบันกำหนด ซึ่งเป็นรูปแบบที่ทางสถาบันนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตร ด้านระบบการเรียน ด้านแนวการสอนก็ตาม โดยมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนในการดำเนินการสอนของตนในการจัดการเรียนการสอน

3. สาขาวิชา หมายถึง สาขาความรู้ ที่เปิดสอนในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้ใบประกาศที่แสดงให้เห็นว่าสำเร็จการศึกษาแล้ว ซึ่ง ภายในสาขาวิชาจะต้องประกอบไปด้วย หลักสูตร นักศึกษา

กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนานักศึกษา การบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต

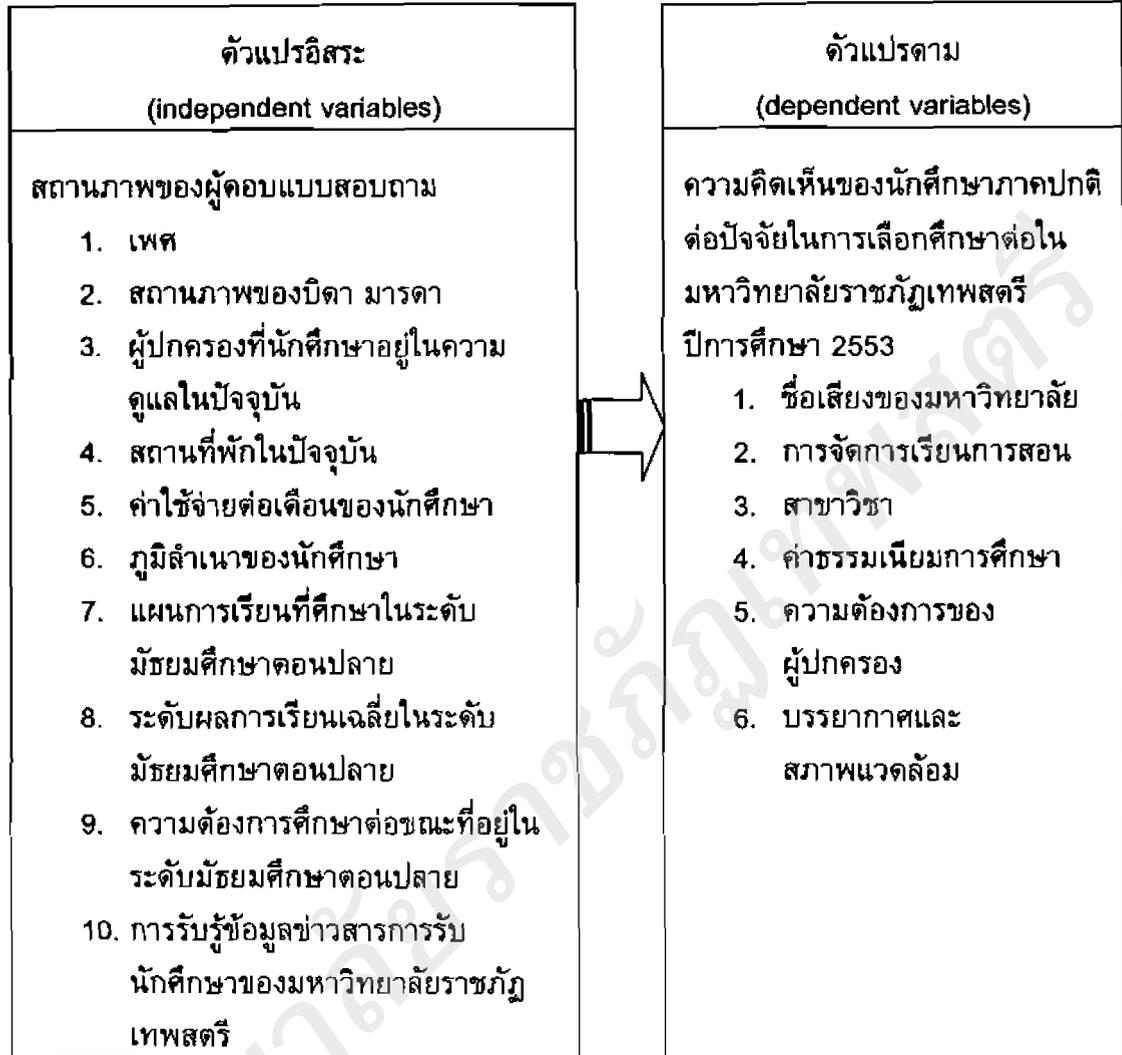
4. ค่าธรรมเนียมการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้เรียนต้องจ่ายให้กับทางสถานศึกษา ซึ่งจะประกอบไปด้วยค่าใช้จ่ายในต่าง ๆ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่จำเป็นในการศึกษาของผู้เรียน

5. ความต้องการของผู้ปกครอง หมายถึง ความคาดหวังและความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในการเลือกมหาวิทยาลัยในการเรียนต่อของนักศึกษา

6. บรรยากาศและสภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบหรือสิ่งต่างๆที่อยู่รอบๆตัวบุคคล ทั้งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต ที่มีผลต่อความรู้สึก การรับรู้ของบุคคล ทั้งด้านกายภาพและชีวภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553 โดยยึดกรอบแนวคิดของ นิภา เมธาวีชัย, และคนอื่นๆ (2545, บทคัดย่อ), วุฒิ ฉลวยศรี(2546, บทคัดย่อ), สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ (2546, บทคัดย่อ) และ สุริยา เสียงเย็น (2550, บทคัดย่อ) แล้วนำมาทำการสังเคราะห์ได้ตัวแปรตาม ดังที่แสดงในภาพ 2

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ สถานภาพของบิดา มารดา ผู้ปกครองที่นักศึกษาอยู่ในความดูแลในปัจจุบัน สถานที่พักในปัจจุบัน ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา ภูมิสำเนาของนักศึกษา แผนการเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความต้องการศึกษาต่อขณะที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี